

Broj: 04-41-1710/04

Datum: 20.10.2004. godine

KANTONALNIM MINISTARSTVIMA I UPRAVAMA NADLEŽNIM ZA BORAČKO-INVALIDSKU ZAŠTITU

Na osnovu člana 138., a u vezi sa članom 134 i 141. Zakona o upravi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Sl. novine FBiH", br. 28/97 i 26/02) a u cilju obezbjeđenja jedinstvenog provođenja i primjene Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine Federacije BiH", broj 33/04), ministar Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata/Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata, izdaje

I N S T R U K C I J U

o načinu i postupku pribavljanja nalaza i mišljenja nadležnih ljekarskih komisija

Odredbom člana 46. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine Federacije BiH", broj 33/04) propisano je da se vojni invaliditet, potreba za tuđom njegom i pomoći, ortopedski dodatak, nesposobnost za privređivanje kao i uzrok smrti branioca iz člana 4. stav 1. Zakona i uzrok smrti ratnog invalida iz člana 21. stav 6. Zakona, utvrđuju na osnovu nalaza i mišljenja nadležnih ljekarskih komisija iz člana 47. Zakona.

U skladu sa članom 55. Zakona federalni ministar je donio Pravilnik o radu ljekarskih komisija, Pravilnik o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta, Pravilnik o ortopedskom dodatku vojnih invalida i Pravilnik o dodatku za njegu i pomoć drugog lica vojnih invalida ("Sl. novine Federacije BiH", broj 41/04).

Polazeći od odredbi člana 47. Zakona a u vezi sa čl. 24 i 25. Pravilnika o radu ljekarskih komisija, u kantonima i Distriktu Brčko uglavnom su okončane aktivnosti oko formiranja ljekarskih komisija.

Obzirom da je nalaz i mišljenje ljekarske komisije jedan od osnovnih dokaza u postupku ostvarivanja prava po odredbama navedenog Zakona, to je neophodno da prvostepeni i kantonalni organi (kao revizioni), posebnu pažnju posvete blagovremenom pribavljanju, kao i ocjeni istih u sklopu ostalih dokaza u svakom predmetu pojedinačno.

Imajući u vidu naprijed navedeno, općinske službe i kantonalni organi nadležni za boračko-invalidsku zaštitu dužni su postupiti kako slijedi:

- U cilju pravilne primjene Zakona i navedenih Pravilnika, sa istim upoznati članove imenovanih ljekarskih komisija te ljekarskim komisijama u toku postupka davanja nalaza i mišljenja pružiti svu potrebnu stručnu pomoć.

Ovo tim prije što je članovima ljekarskih komisija, ocjena procenta vojnog invaliditeta, način ocjene propisan novim Zakonom, Pravilnicima i Listom procenta u cjelosti nov, zahtjevan i obavezujući u tolikoj mjeri da su članom 60. st. 3 i 4. Zakona propisane kaznene mjere za člana ljekarske komisije koji namjerno ili iz nemara izda nalaz i mišljenje sa podacima za koje zna ili je morao znati da su lažni.

- Odmah izvršiti uvid i kompletirati u skladu sa novim propisima sve predmete vojnih invalida koji su to pravo ostvarili po propisima koji su se primjenjivali do stupanja na snagu novog Zakona (20.06.2004. godine), a potom spise predmeta svih korisnika prosljeđivati nadležnoj prvostepenoj ljekarskoj komisiji za ocjenu procenta vojnog invaliditeta uz propratni akt za svaki pojedinačni slučaj.

U zahtjevu je prvostepeni organ dužan navesti: lične podatke o stranci (prezime, ime oca, ime, matični broj, općina prebivališta), vrijeme provedeno u Oružanim snagama, tačan datum nastanka rane ili povrede, dio tijela u koji je ranjen, odnosno povrijeđen kao i tačan datum prvog javljanja ljekarima zbog rane, povrede ili oboljenja.

- Ljekarska komisija je obavezna izjasniti se samo u okviru zahtjeva nadležnog organa i to o svim činjenicama i okolnostima navedenim u istom (čl. 9. Pravilnika o radu ljekarskih komisija).
- Obzirom da, prema odredbi člana 11. Pravilnika o radu ljekarskih komisija, nalaz i mišljenje prvostepena ljekarska komisija daje na osnovu neposrednog pregleda vojnog invalida, te na osnovu medicinske i druge dokumentacije koja je od uticaja na ocjenu, prvostepeni organi su dužni blagovremeno obavijestiti vojne invalide o terminu pregleda kod nadležne prvostepene ljekarske komisije.

Stranke nisu obavezne prije pregleda od strane ljekarske komisije pribavljati novu medicinsku dokumentaciju ali ukoliko posjeduju nove medicinske nalaze iste mogu prezentirati ljekarskoj komisiji.

- Ukoliko je za konkretnu ocjenu procenta vojnog invaliditeta Listom procenata propisano obavezno predhodno kliničko ispitivanja ili određeni specijalistički nalazi (npr. ocjena po tač. 149., 150., 230., 231., 232., 233 i 234. Liste) koji se ne nalaze u spisu predmeta, prvostepena ljekarska komisija će stranku prije ocjene procenta invaliditeta uputiti da pribavi iste.
- U predmetima gdje se utvrdi da je stranka nepokretna, odnosno da zbog zdravstvenog stanja ne može pristupiti na pregled, prvostepeni organ će od nadležne ljekarske komisije zatražiti da se ocijena izvrši u skladu sa odredbom člana 15. Pravilnika o radu

Ljekarskih komisija, odnosno član Ljekarske komisije će invalida pregledati u stanu a na osnovu tog nalaza i mišljenja Ljekarska komisija će dati svoj nalaz i mišljenje.

- Nalaz i mišljenje se mogu dati i bez neposrednog pregleda vojnog invalida ukoliko se radi o paraplegičaru, amputircu ili potpuno slijepom licu, pod uslovom da je u ranijem postupku pregledan od strane nadležne Ljekarske komisije.
- Ukoliko se vojni invalid nalazi na stacionarnom liječenju, Ljekarska komisija će dati nalaz i mišljenje na osnovu medicinskog nalaza ustanove u kojoj se invalid nalazi (član 14. Pravilnika o radu Ljekarskih komisija), privremeno do jedne godine.
- Za vojne invalide koji se nalaze u inostranstvu nalaz i mišljenje o procentu vojnog invaliditeta Ljekarska komisija će dati na osnovu nove medicinske dokumentacije inostrane zdravstvene ustanove, prevedene i ovjerene od nadležnog organa, samo pod uslovom da su u ranijem postupku pregledani od strane nadležne Ljekarske komisije, u kom slučaju će invaliditet utvrditi privremeno do jedne godine.

Prvostepeni organ je u tom slučaju dužan obavjestiti stranku da se prilikom prvog dolaska u Bosnu i Hercegovinu javi radi prioriternog upućivanja na pregled kod prvostepene Ljekarske komisije.

- Ukoliko stranka po pozivu ne pristupi na pregled kod prvostepene Ljekarske komisije a izostanak ne opravda odredit će joj se novi termin za pregled i uputili poziv. Ukoliko se stranka i u novom terminu ne odazove na pregled ili ukoliko Ljekarska komisija uputi stranku na dodatni specijalistički pregled radi dopune medicinske dokumentacije a stranka ne dostavi traženi nalaz niti obavijesti Ljekarsku komisiju o razlozima nekompletiranja predmeta, Ljekarska komisija će predmet vratiti prvostepenom organu na dalju nadležnosti (član 48. stav 3. Zakona).
- Nalaz i mišljenje o procentu invaliditeta, ortopedskom dodatku i dodatka za tuđu njegu i pomoć daju se na obrascu broj 1, a nalaz i mišljenje o nesposobnosti za privređivanje na obrascu broj 2 koji su propisani Pravilnikom o radu Ljekarskih komisija i čine njegov sastavni dio.
- Ljekarska komisija vodi obaveznu evidenciju u Knjizi nalaza i mišljenja koja je propisana članom 25. Pravilnika o radu Ljekarskih komisija i čini njegov sastavni dio.
- Nalaz i mišljenje Ljekarske komisije treba da bude jasan, potpun i dovoljno obrazložen, odnosno da sadrži sve činjenice i okolnosti koje su sa medicinskog stanovišta bitne za donošenje pravilnog rješenja.

Pri sačinjavanju nalaza Ljekarska komisija dijagnozu upisuje na latinskom jeziku dok opis stanja oštećenja organizma opisuje na bosanskom ili hrvatskom jeziku.

Ukoliko prvostepeni organ utvrdi da nalaz i mišljenje prvostepene Ljekarske komisije nije potpun ili nije dovoljno obrazložen zatražit će od Ljekarske komisije dopunu istog uz decidnu naznaku u kom smislu se traži dopuna.

- Prvostepena Ljekarska komisija je dužna u nalazu i mišljenju navesti datum ranjavanja ili povređivanja, dijagnozu pri prvom pregledu po ranjavanju ili povređivanju, opisati vidne tragove rane/povrede, potom za svako pojedinačno oštećenje opisati stanje i utvrditi invaliditet a na kraju utvrditi ukupni procenat invaliditeta primjenom Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta.
- **Odredbama člana 9. st. 3 i 4. Zakona propisano je da se svojstvo ratnog vojnog invalida može steći samo na osnovu rane ili povrede koja je ostavila vidne tragove. Pod vidnim tragovima podrazumjevaju se samo jasno vidljivi tragovi na površini tijela i vidljiva oštećenja unutrašnjih organa utvrđena odgovarajućim dijagnostičkim metodama.**
- Kod utvrđivanja procenta vojnog invaliditeta po osnovu **oboljenja** Ljekarska komisija je obavezna navesti datum kada se prvi put javio ljekaru i dijagnozu pri prvom pregledu te decidno navesti da li se radi o oboljenju koje je nastalo za vrijeme službe u Oružanim snagama ili se radi o oboljenju nepoznate etiologije na koje je služba u Oružanim snagama uticala u smislu pogoršanja, u kom slučaju se invaliditet cijeni primjenom člana 10. Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta i člana 11. Zakona.

Ukoliko se radi o oboljenju koje niti je nastalo niti se pogoršalo pod uslovima vršenja vojne službe u Oružanim snagama invaliditet je 0% (nula).

Ljekarske komisije su dužne posebno voditi računa o oboljenjima nepoznate etiologije koja su nabrojana u članu 10. Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta, a za koje se obavezno primjenjuje član 11. Zakona.

Naime, kod ovih oboljenja uzima se priroda bolesti i njen razvoj, trajanje i težine ratnih napora i druge okolnosti, pa se od utvrđenog procenta vojnog invaliditeta oduzima odgovarajući procenat, s tim što vojni invaliditet po ovom osnovu ne može biti veći od 100%-II grupa (npr. teški neuretski poremećaji, fobično opsesivne i fiksirne konverzivne neuzose, tač. 230.b. Liste procenata, vojni invaliditet iznosi 60% a uz primjenu člana 11. Zakona 40%).

- Zavisno od utvrđenog stanja i procenta invaliditeta Ljekarska komisija je obavezna odrediti i stepen ortopedskog dodatka ukoliko utvrdi da postoje uslovi predviđeni Pravilnikom o ortopedskom dodatku vojnih invalida.
- Ako Ljekarska komisija utvrdi invaliditet 100%-I (prve) grupe obavezna je da se odmah izjasni i o stepenu dodatka za njegu i pomoć drugog lica prema Pravilniku o dodatku za njegu i pomoć od strane drugog lica vojnih invalida.

Za vojne invalide II, III i IV grupe potrebno je utvrditi da li imaju pored vojnog invaliditeta i druga oštećenja organizma koja su nastala neovisno od vojnog invaliditeta, a koja ga zajedno sa vojnim invaliditetom čine invalidom I grupe, u kom slučaju bi i ovi invalidi imali pravo na dodatak za njegu i pomoć drugog lica u skladu sa Pravilnikom.

- Procenat vojnog invaliditeta se utvrđuje trajno ili privremeno, zavisno od stanja konstatovanog na pregledu invalida te postojanja izgleda da se oštećenje može u znatnoj mjeri poboljšati primjenom odgovarajuće terapije.

Privremeni procenat se, prema članu 14. Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta, određuje za vrijeme do dvije godine, a nadalje trajno ako u Listi procenata nije drugačije propisano.

Ljekarska komisija je obavezna u nalazu navesti do kada traje privremeno utvrđeni procenat invaliditeta (zadnji dan u mjesecu sa kojim se ograničava privremeni invaliditet. Npr. Nalaz dat 20.10.2004. godine sa utvrđenim procentom invaliditeta privremeno na godinu dana, odnosno do 31.10.2005. godine).

- Organi uprave nadležni za boračko-invalidsku zaštitu će pravilnom primjenom propisa i svestranom pomoći Ljekarskim komisijama obezbijediti ujednačenost ocjena na svim nivoima i u svim kantonima te time i ravnopravan status svih vojnih invalida, blagovremeno će onemogućiti fabrikovanje neadekvatnih nalaza i mišljenja koji bi doveli ne samo do povećanja broja korisnika i srestava već bi, primjenom odredbi člana 57. Zakona doveli do smanjenja koeficijenta za obračun a time i pojedinačnih iznosa invalidnina.

Na zahtjev federalnog ministra Posebna Ljekarska komisija će u skladu sa članom 47. stav 4. Zakona a u vezi sa članom 13. Pravilnika o radu Ljekarskih komisija vršiti nadzor i medicinsko vještačenje nalaza i mišljenja Ljekarskih komisija u prvostepenom postupku, Ljekarske komisije u drugostepenom postupku i Ljekarskih komisija za reviziju, a u cilju obezbjeđenja ujednačene primjene propisa na području Federacije BiH.

- Kantonalni organi nadležni za boračko-invalidsku zaštitu će, u saradnji sa prvostepenim organima i prvostepnim Ljekarskim komisijama utvrditi dinamiku, odnosno plan pribavljanja novih nalaza i mišljenja u skladu sa rokovima utvrđenim u Zakonu.

- Radi praćenja provođenja Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica te Pravilnika o radu Ljekarskih komisija, Pravilnika o utvrđivanju procenta vojnog invaliditeta, Pravilnika o ortopedskom dodatku vojnih invalida i Pravilnika o dodatku za njegu i pomoć od strane drugog lica vojnih invalida, a sa ciljem obezbjeđenja ujednačene primjene propisa sa aspekta rada Ljekarskih komisija u proceduri utvrđivanja procenta vojnog invaliditeta, ortopedskog dodatka i dodatka za tuđu njegu i pomoć, neophodno je da ovom ministarstvu svakog 1-og i 15-og u mjesecu, od početka do okončanja postupaka pokrenutih po službenoj dužnosti u postupku po odredbama novog Zakona dostavljate potpun tabelarni pregled ocjena procenta vojnog invaliditeta po općinama i to posebno za nalaze i mišljenja datih od strane Ljekarskih komisija u prvostepenom postupku i Ljekarske komisije za reviziju nalaza i mišljenja prvostepene Ljekarske komisije.

- Pregled nalaza i mišljenja prvostepene Ljekarske komisije vodiće općinske službe koje su dužne svakih 15 dana sačinjavati statistički izvještaj po priloženom obrascu (tabela broj 1.) i dostavljati ga nadležnom kantonalnom organu.

- Kantonalni organ je dužan objedinjavati dostavljene općinske izvještaje i ovom ministarstvu dostavljati svakih 15 dana zbirni statistički izvještaj sa pregledom stanja po općinama i ukupnim stanjem (tabela broj 2.).

- Na bazi ustrojene evidencije općinske službe su dužne sačinjavati poimenični pregled vojnih invalida kod kojih je utvrđen veći ili manji procenat invaliditeta u odnosu na postojeći (tabela broj 3.) te isti svakih 15 dana dostavljati nadležnom kantonalnom organu.

- Kantonalni organi će objedinjavati poimenične spiskove te ovom ministarstvu dostavljati kompletne poimenične preglede razvrstane po općinama (tabela broj 4.), svakih 15 dana.

- Posebno, uz navedene izvještaje, sačiniti poimeničan pregled utvrđene potrebe za tuđom njegom i pomoći uz navode da li se utvrđuje prvi put ili se ponovo utvrđuje po novom Zakonu, uz priložene kopije nalaza i mišljenja kojima je utvrđena potreba za tuđom njegom i pomoći.

- Pregled nalaza i mišljenja Ljekarske komisije za reviziju nalaza i mišljenja prvostepene Ljekarske komisije vodiće kantonalni organ koji je obavezan svakih 15 dana sačinjavati statistički izvještaj po priloženom obrascu (tabela broj 5.) i dostavljati ga ovom ministarstvu.

- Na bazi ustrojene evidencije kantonalni organ će sačinjavati poimenični pregled vojnih invalida kod kojih je utvrđen veći ili manji procenat vojnog invaliditeta u odnosu na nalaz i mišljenje prvostepene Ljekarske komisije (tabela broj 6.) te isti svakih 15 dana dostavljati ovom ministarstvu.

- Uz ove izvještaje kantonalni organ će dostaviti i pregled utvrđenih potreba za tuđom njegom i pomoći uz priložene kopije nalaza i mišljenja Ljekarske komisije sa revizije.

Uz dostavu statističkih izvještaja i tabelarnih poimeničnih pregleda potrebno je dostaviti podatke o sastavu Ljekarskih komisija u određene dane kada je vršena ocjena invaliditeta.

Potrebno je da ovu instrukciju dostavite svim prvostepenim organima sa područja Vašeg kantona, kao i Ljekarskim komisijama koji će vršiti ocjenu invaliditeta u prvostepenom postupku i postupku revizije.

S poštovanjem.

NKO/NT

MINISTAR
Ibrahim Nadarević